

собою провід за принципами, які лежать в основі соціальної відповідальності, основним темам і проблемам, що стосуються соціальної відповідальності, а також способам інтеграції соціальної відповідальної поведінки у стратегії, системи, практики і процеси організації.

ISO:26000 допомагає організаціям об'єднати у своїй соціально відповідальній практиці використання ряду інших міжнародних стандартів: Декларацію ООН про права людини, конвенції МОП, принципи ГД ООН, Кіотський протокол, Рекомендації Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та інші важливі документи. Стандарт сумісний з GRI, системами управління якістю (EFQM і ISO:9001, 9004), природокористуванням (ISO:14001), охороною праці та техніки безпеки (OHSAS:18001) та іншими системами, застосовуваними в рамках діяльності з соціальної відповідальності та сталого розвитку.

ISO 26000 акцентує три типи взаємовідносин між суб'єктами соціальної відповідальності (між організацією і суспільством, між організацією та її зацікавленими сторонами, між зацікавленими сторонами і суспільством) і націлює на дотримання семи принципів сучасної соціальної відповідальності: підзвітність, прозорість, етична поведінка, повага інтересів зацікавлених сторін, дотримання верховенства закону, дотримання міжнародних норм поведінки, дотримання прав людини. Також у стандарті зазначені і докладно виписані основні теми соціальної відповідальності, яких також сім: організаційне управління, сумлінні ділові практики, права людини, навколишнє середовище, трудові практики, участь у житті співтовариств і їх розвиток, проблеми, пов'язані зі споживачами.

Таким чином, в українській господарській практиці розглянуті міжнародні стандарти доцільно використовувати у стратегії та тактиці економічної, екологічної, соціальної та управлінської діяльності з метою реалізації сталого розвитку на принципах соціальної відповідальності як основи сучасного антикризового менеджменту організацій.

Використана література:

1. Евтушенко В.А. Анализ международных стандартов в сфере устойчивого развития и социальной ответственности / В.А. Евтушенко // В кн. «Стратегии инновационного развития экономики. Часть 1. Современные инновационные трансформации: монография» / под научн. ред. П. Г. Перервы, О. И. Савченко. – Х. : ТОВ «Щедра садиба плюс», 2013. – 243 с. – С. 112 – 116.

2. Євтушенко В.А. Інклюзивна соціальна відповідальність у превентивному антикризовому менеджменті / В.А. Євтушенко // Економічна криза: фактори, моделі та механізми подолання: монографія / За заг. ред. С.А. Ткаченка, М.С. Пашкевич / МОНУ. – Д. : НГУ, 2015. – 179 с. – С. 6 – 15.

3. Евтушенко В.А. Институциональные формы современного антикризисного управления на основе социальной ответственности / В.А. Евтушенко // VI Научная международная конференция «Современные достижения науки», 20-21 февраля 2014 г. – Баку, 2014. – 100 с. – С. 39 – 40.

4. Євтушенко В.А. Соціальна відповідальність як інструмент превентивного антикризового управління / В. А. Євтушенко // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва : Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – 2013. – № 1 (4). – С. 40 – 46.

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

*Зоїдзе Д. Р., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування
Національного фармацевтичного університету*

*Одинець О. В., студент 6 курсу, спеціальності «Адміністративний менеджмент»,
Національного фармацевтичного університету*

Ризик є невід'ємною частиною економічного життя суспільства і неминуче супроводжує всі сфери і напрями діяльності будь-якої організації, яка функціонує в умовах ринку. У зв'язку з цим головним і неодмінним критерієм нормальної дієздатності сучасного

підприємства є уміння вищого керівництва, спираючись на строго наукову основу, прогнозувати, проводити профілактику, раціонально контролювати і ефективно управляти ризиками.

Складність класифікації ризиків полягає в їх різноманітті. Існують певні види ризиків, які виникають в роботі всіх без виключення підприємницьких організацій. Але разом із загальними є специфічні види ризиків, характерні для певних видів діяльності: так, банківські ризики відрізняються від ризиків в страховій діяльності, а останні, в свою чергу, від ризиків на виробничому підприємстві. Видова різноманітність ризиків дуже велика – від пожеж і стихійних лих до міжнаціональних конфліктів, змін в законодавстві, що регулює підприємницьку діяльність, і інфляційних коливань.

Наявність величезної кількості видів ризику обумовлює необхідність їх аналізу, обліку і управління. Основне завдання підприємця – ризикувати обачливо, не переходячи ту межу, за якою можливе банкрутство підприємства.

Система управління ризиками може забезпечувати виконання цілого ряду управлінських цілей організації. Вона може виступати як основа всієї управлінської діяльності, на її базі будується управлінська стратегія і система контролю.

Аналіз літературних джерел [1-2] свідчить про те, що серед науковців не існує єдиного підходу щодо визначення етапів ризик-менеджменту. Зазвичай, цей процес описується наступною послідовністю дій:

- по-перше, аналіз ризику: виявлення передбачуваного ризику та оцінка ризику;
- по-друге, вибір методів управління ризиком (вплив на ризик): зниження, прийняття, попередження та уникнення;
- по-третє, реалізація обраних методів (прийоми зниження ступеня ризику);
- по-четверте, контроль (оцінка результатів).

Проблема управління ризиками не може бути ефективно вирішена набором окремих заходів та інструментів. Це завдання вирішується виключно впровадженням комплексної технології управління ризиками, що охоплює всі аспекти діяльності підприємства. В основі технології повининий лежати принцип, згідно якому жодне бізнес-рішення не може бути прийнятим без усвідомлення його ступеня ризику.

В результаті розвитку управлінських технологій ухвалення рішень і мінімізації можливих втрат з'явилася концепція комплексного (глобального) управління ризиками [3].

Комплексне управління ризиками має бути невід'ємною частиною стратегічного і оперативного управління будь-яким підприємством, яке прагне стати лідером на ринку.

Система управління ризиками передбачає всесторонній аналіз сукупності наявних ризиків, їх ідентифікацію, оцінку і розробку механізмів контролю. Вимога системного підходу передбачає максимальне охоплення всіх видів ризику.

Ефективне функціонування системи управління ризиками вимагає дотримання ряду принципів, які мають бути закладені в неї ще на етапі проектування і побудови:

- максимальне охоплення сукупності ризиків, що дозволяє звести ступінь невизначеності до мінімуму;
- мінімізація впливу ризиків вимагає зусиль в напрямках мінімізації спектру можливих ризиків і ступеня їх впливу на діяльність підприємства;
- адекватність реакції на ризики передбачає можливість адекватної і швидкої реакції на всі зміни в сукупності ризиків;
- прийняття обґрунтованого ризику, тобто прийняття ризику можливе лише в тому випадку, якщо він ідентифікований і оцінений, а механізм його моніторингу розроблений і впроваджений.

Для успішного володіння ризиковими ситуаціями підприємцям слід дотримуватись основних правил управління ризиками.

Перше правило: не можна ризикувати більше, ніж дозволяє власний капітал. Дотримання першого правила означає, що перш ніж прийняти рішення в умовах ризику, підприємець повинний визначити максимально можливий обсяг збитку у випадку настання

ризикової події.

Друге правило: не можна ризикувати великим заради малого. Виконання другого правила вимагає, щоб підприємець визначив максимально можливу величину втрат.

Третє правило: необхідно думати про наслідки ризику. Воно закликає підприємців порівнювати очікуваний результат з можливими втратами. Тільки при прийнятному для підприємця співвідношенні віддачі і можливих збитків слід приймати рішення про реалізацію ризикового проекту.

Таким чином, в умовах наближення до цивілізованого ринку саме управління ризиками повинне ставати провідною стратегією підприємства, націленого на досягнення успіху в бізнесі.

Використана література:

1. Вітлінський В. В. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком / В. В. Вітлінський, П. І. Верченко. – К. : КНЕУ, 2000. – 292 с.

2. Донець Л. І. Економічні ризики та методи їх вимірювання / Л. І. Донець. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.

3. Осипов Д. Система управління ризиками [Електронний ресурс] / Д. Осипов. – Режим доступу : <http://www.old.rcb.ru/Archive/articles.asp?id=1612/>

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ КРИЗИ

*Зоїдзе Д.Р., к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування
Національного фармацевтичного університету*

*Шишкіна А.О., студент 6 курсу спеціальності «Менеджмент організації і
адміністрування», Національного фармацевтичного університету*

Одна з актуальних проблем сучасності для всіх господарюючих суб'єктів – це можливість виживання в умовах економічної кризи. Організації повинні адаптуватись до тих умов, що створюються факторами зовнішнього середовища, а внутрішні фактори повинні визначати можливість антикризової діяльності та адаптації фірми до таких умов.

Криза – це крайнє загострення протиріч в організації, що загрожує її існуванню. Кризи є показником розвитку окремого підприємства, який може не відповідати розвитку інших підприємств або галузі в цілому. Це обумовлено тим, що кожне підприємство має суто індивідуальний розвиток, можливості та засоби, підкоряється законам і принципам циклічного розвитку всієї соціально-економічної системи. Проявом кризових явищ у діяльності підприємства є суттєве погіршення структури капіталу, платоспроможності і ліквідності під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів [1].

Висока імовірність виникнення і розвитку кризи в процесі діяльності будь-якого підприємства зумовлює необхідність здійснення спеціалізованого антикризового управління.

Антикризове управління – це система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер. Вона спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розробки та реалізації на підприємстві спеціальної програми, що має стратегічний характер та дозволяє усунути тимчасові труднощі, зберегти і примножити ринкові позиції за будь-яких обставин, спираючись в основному на власні ресурси .

Антикризове управління як поняття може застосовуватися в двох значеннях: у широкому та вузькому сенсі. У широкому сенсі антикризове управління – це управління об'єктом господарювання на тому чи іншому рівні економіки, під кутом зору протидії кризі. У вузькому сенсі антикризове управління – це система різноманітних управлінських заходів щодо окремого підприємства у стані кризи, що виражається у неплатоспроможності, яка у разі її затяжного характеру ліквідується через процедуру банкрутства.

Предметом впливу антикризового управління є фактори кризи – всі прояви загострення протиріч, що викликають небезпеку настання кризи. Такі фактори можуть бути передбачуваними і реальними. Будь-яке управління у певній мірі повинно бути